

TRGOVSKI LIST

Časopis za trgovino, industrijo in obrt.

Naročnina za Jugoslavijo: celoletno 180 Din, za 1/2 leta 90 Din, za 1/4 leta 45 Din, mesečno 15 Din; za inozemstvo: 210 Din. — Plača in toži se v Ljubljani. Uredništvo in upravnništvo je v Ljubljani v Gregorčičevi ulici št. 23. — Dopisi se ne vračajo. — Račun pri pošt. hranilnici v Ljubljani št. 11.953 — Telefon št. 30-69.

Leto XVIII.

V Ljubljani, v četrtek, dne 18. aprila 1935.

Štev. 44.

Milijonski dobički neobdačeni

Te dni je imela cela vrsta nabavljajnih zadrug svoje občne zbere, na katerih so se podajala poročila o delovanju zadrug. Vsa poročila so se v glavnem glasila skoraj enako: število članstva se je kljub krizi dvignilo, promet zadrug se je kljub krizi dvignil in doseženi čisti dobiček je znašal nad 1 milijon Din. Tako je bilo na občnem zboru mariborske nabavljajne zadrug, tako je bilo na občnem zboru zagrebške železničarske zadrug in tako je bilo na občnem zboru beogradske nabavljajne zadrug drž. nameščencev in tako je bilo na vseh drugih občnih zborih velikih nabavljajnih zadrug.

Tako so nabavljajne zadrug v teh težkih časih krize skoraj edina izjemna podjetja, ki morejo govoriti o poslovnih uspehih, in sicer o velikih uspehih.

Pa še v drugem oziru so se poročila na občnih zborih nabavljajnih zadrug popolnoma razlikovala od poročil, kakor jih redno in skoraj brez izjeme čujemo na vseh drugih občnih zborih in sestankih zasebnih podjetnikov. Niti eno poročilo ni tožilo o davčnem bremenu in nobena ni pri vseh nabavljajnih zadrugah takšno mājna kakor skrb za davke. Samo nabavljajne zadrug so tako srečne, da davčne skrbi sploh ne poznajo. Njih se kratkoma davki ne ličejo, ker to je stvar, ki se liče drugih, ki niso tako srečni, kakor nabavljajne zadrug, da bi kljub milijonskim dobičkom poznali pezo pridobnine ali družbenega davka drugače ko samo platonično. Kajti nabavljajne zadrug imajo privilegij, da uživajo davčne prostosti in ugodnosti, trgovci in drugi zasebni podjetniki pa imajo privilegij, da plačajo ne le davke, ki odpadejo na njih podjetja, temveč še davke, ki odpadejo na nabavljajne zadrug in konzume in ki jih morajo plačati mesto njih.

Tako nastaja dvojno obdačenje zasebnega podjetništva in to dvojno obdačenje je eden onih vzrokov, da propadala trgovina in obrt pod pezo davkov, ker je postalo davčno breme že preveliko. Zato pa je tudi skrajni čas, da se napravi temu dvojnemu obdačenju konec, ali pa bo padlo število davkoplačevalcev v še večji meri. Vsaka stvar ima svoje meje in tudi davčna moč zasebnega podjetništva.

Če bi nabavljajne zadrug večale našo proizvodnjo, če bi množile naše narodno premoženje, potem bi človek že razumel, da uživajo davčne privilegije, ker bi pač njih delo indirektno koristilo vsemu gospodarstvu. Zato se nihče ne upira, če uživajo tudi velike privilegije agrarno-produkcijske zadrug in prav tako nihče ne nasprotuje, če podpira država z javnimi sredstvi strojne, vodovodne, električne in druge produkcijske zadrug, ker vse te indirektno povečujejo promet in večajo narodno premoženje. Toda nabavljajne zadrug so brez vsakega produkcijskega pomena in njih namen je le to, da omogočijo svojim članom čim cenejše trosenje blaga. Za trosenje blaga pa se nikdar in nikoli ne sme uporabljati javni denar, a javni denar se uporablja, če se dovoljujejo davčni privilegiji.

Zagovorniki teh privilegijev sicer pravi, da morajo prejemati te nabavljajne zadrug privilegije, ker so zadrug. To utemeljevanje, ki ni nič drugega ko čisto navadna frazasta deklamacija, se mora tudi že enkrat nehati, kajti te nabavljajne zadrug nimajo z združništvom nobene zveze. Noben plemeniti cilj ne združuje članov nabavljajnih zadrug, temveč edino strogo egoističen, ki pač ne zasluži, da bi se podpiral iz javnih sredstev. Nihče nima nič proti temu, če te nabavljajne zadrug še tako dobro uspevajo, če dosežajo še tako velike dobičke in če še tako

uspešno konkurirajo s trgovci. Toda te dobičke naj dosežajo na svoj račun, ne pa na račun trgovcev in obrtnikov, te dobičke naj zaslužijo s tem, da poslujejo bolj in ceneje, ne pa s privilegiji na račun drugih. In predvsem naj opravijo svojo davčno dolžnost, kakor jo mora opraviti do zadnje pičice toliko osovraženi in oklevetani trgovci. Naj bodo patriotične te zadrug tudi pri plačevanju

prav, da bi eden plačeval več ko more in da bi moral na račun svojega dobička zaradi davkov načenjati svojo glavnico, do čim bi drugi ostal tudi pri doseženem milijonskem dobičku skoraj davka prost.

Takšna davčna neenakost bi rušila temelje vsake davčne morale in zafo se mora prepričati. Davčna dolžnost mora biti za vse enaka!

gre, da bi eden plačeval več ko more in da bi moral na račun svojega dobička zaradi davkov načenjati svojo glavnico, do čim bi drugi ostal tudi pri doseženem milijonskem dobičku skoraj davka prost.

Zborovanja trgovskih združenj

V Krškem

Dne 14. t. m. je bila v Krškem skupščina združenja, ki jo je otvoril predsednik združenja Fran Černe in se v otvoritvenem nagovoru spominjal mučeniške smrti Nj. Vel. kralja Aleksandra I. Zedinitelja. Zborovalci so počastili spomin z vzklikom in triminutnim molkom. Predsednik je izjavil nato udanost in zvestobo Nj. Vel. kralju Petru II.

Po pozdravu navzočih zastopnikov in čitanju zapisnika o zadnji skupščini je poročal predsednik Franjo Černe o važnih gospodarskih akcijah združenja. V svojem govoru je omenjal težke posledice kmečke zaščite, o pritisku davčnega vijaka in o preobremenitvi s pridobnino. Razpravljal je o krošnjarstvu, poseganju zasebnikov po tujih potnikih, poslovanju konzumnih zadrug in gospodarskem položaju.

Tajnik I. Rendla je podal pregled o akcijah združenja in statistične podatke o številu članstva in administraciji združenja.

Računski zaključek za l. 1934. izkazuje Din 45.306'98 premoženja. Po poročilu nadzornega odbora je bil računski zaključek za leto 1934. soglasno odobren.

Zvezni tajnik I. Kaiser je podal nato poročilo o gospodarskem položaju glede na zaščito, denarne neprilike, kredite itd. Naglašal je potrebo izpremembe davčne fiskalne politike in usmeritev ter upoštevanje težnj trgovstva v obrtni zakonodaji. Razpravljal je o pogojih za pospeševanje in upoštevanje interesov gospodarstva, stanoškega zastopstva in o delu Centralne organizacije jugoslovanskega trgovstva.

Mnogo debate je izzval proračun za leto 1935., ki predvideva Din 25.450'— izdatkov in Din 11.470'— dohodkov ob kritju primanjkljaja s članarino, ki je določena na razrede od 650 do 20 Din. Po debati so se izglasovale proračunske postavke in je bil predlagani proračun po nekaterih izpremembah sprejet.

Predsednik Franc Černe je pred pričetkom volitev izjavil, da ne kandidira za mesto predsednika. Zbor je sklenil, da se volita predsednik in podpredsednik po listkih. Z ozirom na izjavo predsednika je bil izvoljen za predsednika Združenja R. Engelsberger, trgovec v Krškem, za I. podpredsednika Edo Ivanuš iz Krškega in za II. podpredsednika Mihael Ban.

V upravo so bili izvoljeni: Josip Kodrič, Josip Počivalšek, Ivan Radanovič, Milan Tuma, Srečko Šircelj, Franc Rabuše, Franc Jarčec, Miško Debevec; za namestnike: Anton Kos, Artur Nachbar, Joško Prijatelj, Anton Vahčić. Izvoljen je bil nato še nadzorni odbor in poverjeništvu za Radeče, Mokronog, Št. Jernej in Cerklje, nakar je predsednik zaključil uspeli zbor.

V Laškem

Združenje trgovcev v Laškem je imelo svojo letošnjo redno skupščino dne 14. IV. Zaradi obolenosti predsednika Blsbacherja jo je vodil podpredsednik Pavlin iz Trbovelj, ki je avdoma opravičil odsotnost predsednika in mu želel skorajšnjega okrevanja.

V nadaljnjih izvajanjih se je spomnil v izbranih besedah smrti blagopokojnega

kralja Aleksandra I. Zedinitelja in pozdravil njegovega naslednika kralja Petra II. ter nato podal vzorno poslovno poročilo.

V poročilu je omenjal težko lansko borbo proti poostreni davčni praksi in karakteriziral težki položaj podeželske trgovine. Ta položaj je posebno oster v laškem okraju, kjer so samo rudarji izgubili na svojem zaslužku nad 120 milijonov Din. Vprašanje kmetijskega moratorija se je reševalo preveč s političnega in premalo iz gospodarskega stališča. Posledice te pogrešne ureditve tudi niso izostale. Laški srez je s krošnjarji preplavljen. Pojavljajo se tudi neupravičeni krošnjarji, vendar se tudi proti njim postopa le s socialnega stališča, kar gotovo ni v skladu z interesi trgovine. Posebno izčrpno se je g. Pavlin bavil v svojem poročilu z vprašanjem konzumov, na katere je v laškem okraju navezanih 80 odstotkov vseh konsumentov, in s poudarkom zahteval, da se tudi konzumni glede bremen izenačijo z legitimnimi trgovci. Težko breme so za trgovce v krajih s konzumi tudi tako zvani procenti. Združenje je za odpravo procentov vse potrebno ukrenilo in našlo za to umevanje tudi pri TPD, vendar se je akcija zrušila na nesolidarnosti trgovstva, kar je treba z obžalovanjem registrirati.

Tajniško in blagajniško poročilo je podal tajnik Pleskovič. Po njegovem poročilu je imelo združenje koncem leta 1934. 201 člana. Pomožnih oseb je bilo zaposlenih 155 pri 53 članih, ostali člani poslujejo brez pomožnega osebja. Premoženja je imelo združenje koncem leta 40.484'34 dinarjev. Na dokladi je imelo neizterjanih Din 2560'—.

O pregledu blagajniškega poslovanja je poročal Železnik in se je na njegov predlog izrekla upravi razrešnica in zahvala.

Doklade za l. 1935. ostanjejo neizpremenjene. Pri volitvah se je na novo izvolila dosedanja uprava.

Pri predlogih se je g. Sitar ponovno bavil z vprašanjem rudniškega konzuma, ki je last TPD in daje v nasprotju z določilom § 214. zakona o obrtnih svojim rudarjem blago na up.

Po izvršenem dnevnem redu je skupščina pozdravil zastopnik zbornice g. Žagar, ki je podal poročilo o zborničnih akcijah v davčnem pogledu in zastopnik Zveze trgovskih združenj g. Bahovec, ki je poročal o važnih vprašanjih, s katerimi se je v interesu naše trgovine bavila v preteklem letu zveza. Po teh poročilih je g. Pavlin zaključil skupščino, ki je bila navzlic pičli udeležbi po tehtnosti podanih poročil pozitivna in na potrebnem višku.

V Ptujju

Dne 11. t. m. se je zbralo trgovstvo ptujškega okoliškega združenja na svojo skupščino, ki jo je vodil predsednik Ivan Trauh. Spominjal se je smrti Nj. Vel. kralja Aleksandra I. in izrekel udanost in zvestobo Nj. Vel. kralju Petru II. Poročal je nato o delovanju združenja, o težkem stanju trgovstva radi moratorija kmeta, o pomanjkanju denarja in kredita ter o upadanju prometa in zaslužka. Opisal je razmere malih obratov v okraju. Vodstvo združenja se je preneslo v Ptuj, kjer ima svoj urad in pomožno moč.

Po poročilih predsednika je zbor na poročilo nadzornega odbora soglasno odobril

računski zaključek za leto 1934. z imovino Din 65.938'85.

Proračun za leto 1935. je bil odobren v vsoti Din 17.500'—. Zbor je tudi sklenil, da Združenje nakaže za kralju posvečenost ustanovo v Ptujju Din 5.000'—; za kmetijsko razstavo pa 750 Din iz imovine Združenja. Članarina se je enotno določila na 35 Din za člana.

Zvezni tajnik I. Kaiser je podal nato pregled o gospodarskem položaju z ozirom na zaščito, davčno preobremenitev in na ukrepe, ki naj uravnajo našo davčno politiko na načelu enake obremenitve, upoštevajoč razne privilegije različnih ustanov. Razpravljal je o potrebi izpremembe politike v usmerjeno in delovne stanove pospešujočo narodno gospodarsko politiko in o delovanju Zveze ter Centralne organizacije jugoslovanskega trgovstva.

Nato sledeča debata je obravnavala sestavo davčnih odborov in krošnjarsko nadlogo. Mnogo se je govorilo tudi o načinu prodaje soli. Potrebna pojasnila o tej stvari je dal zvezni tajnik Kaiser. Zbor je bil dokaj dobro obiskan in debata je bila živahna, pa vendar vedno umerjena in vsebinsko na višku.

Občni zbor je dokazal, da je ptujsko trgovstvo solidarno in vedno pripravljeno braniti trgovske in slovenske gospodarske interese.

V Slovenski Bistrici

Dne 10. aprila je bila v Slovenski Bistrici skupščina Združenja trgovcev. Po otvoritvenem nagovoru se je predsednik združenja Franjo Kac v globoko občutnem govoru spominjal Nj. Vel. kralja Aleksandra I. Zedinitelja in izrekel udanost Nj. Vel. kralju Petru II.

Po prečitani zapisnika zadnje skupščine je poročal predsednik Franjo Kac o delovanju združenja in zlasti poudaril akcije združenja v pogledu na davčno obremenitev ter izrazil nado, da bo nova vlada uvaževala težnje gospodarstva po smotreni, enaki davčni praksi. Poročal je nadalje o administrativnih poslih združenja in obrtnem nadaljevalnem šolstvu slovenjebistriškega okrožja.

Tajnik združenja Nande Korpnik je podal statistično poročilo in orisal delo v administraciji.

Računski zaključek za leto 1934. je bil po poročilu nadzornega odbora soglasno odobren. Imovina združenja znaša 27 tisoč 921'29 dinarjev.

Izglasovan je bil nato proračun za leto 1935. in določena članarina, ki je porazdeljena po članih na 160, 80, 50, 30 in 20 dinarjev, za obrt 20 Din.

Zvezni tajnik I. Kaiser je poročal o gospodarskem položaju in delovanju Zveze in Centralne organizacije jugoslovanskega trgovstva.

Razvila se je nato debata o krošnjarstvu, lesni trgovini in o soli, na kar je dajal pojasnila zvezni tajnik.

Skupščina je pokazala mnogo solidarnosti in razumevanja za razvoj stanovske organizacije.

Trgovci, razširjajte Trgovski list!

Zahteve in predlogi mariborskega trgovstva

Mariborsko trgovstvo je na svoji redni letni skupščini soglasno sklenilo naslednje:

resolucije:

1. Ukinejo naj se vsi davčni in drugi privilegiji, bodisi nabavljalnimi združenji kakor tudi vsem sličnim institucijam.
2. Izvede naj se reforma zakona o neposrednih davkih glede kontingentiranja pridobnine, določanja eksistenčnega minimuma in imenovanja članov davčnega odbora, ki naj jih imenujejo stanovske organizacije in ne občine.
3. Industrijske in tvorniške prodajalnice naj se brezizjemno ukinejo, dokler pa se to ne izvede, naj se smatrajo kot samostojna podjetja in kot taka tudi obdačijo.
4. Taksa po tar. post. 34 naj se začne pobirati šele pri računih za Din 100.—, in to po Din 1.—. Trgovski posli iz roke v roko naj se osvobodijo izdajanja potrdil in seveda tudi taks.
5. Samoupravne davščine (trošarine, uvoznine itd.) naj se po vsej državi unificirajo, ker so velika ovira v medsebojnem blagovnem prometu.
6. Takoj naj se ukine § 7. davčne novele z dne 18. februarja 1934 zakona o neposrednih davkih.
7. Zahteva se novelizacija § 19. obrtnega zakona, in sicer zlasti glede na podaljšanje učne dobe, možnost dosege trgovsko-obrtnih pooblastil in privilegiranja rokodelcev glede na trgovski obrt.
8. Koršnarjenje naj se dovoli samo s predmeti domače delavnosti, vsako drugo naj se prepove in onemogoči.
9. Ukine naj se posečanje zasebnih strank po trgovskih potnikih tudi na poziv. Potniki naj posečajo samo one tvrdke, ki se bavijo z razpečevanjem dotičnega blaga.
10. Blagovni krediti naj se brez ozira na vrednost in vrsto blaga v celoti izvzamejo iz kmečke zaščite.
11. V interesu pobijanja brezposelnosti zahtevamo, da se čimprej nadomestijo nepotrebni inozemski delavci in nameščenci z domačini.
12. Z ozirom na težke gospodarske razmere, v katerih se nahaja danes trgovstvo, naj se čimprej izvede njegovo socialno zavarovanje.

Poleg tega je občni zbor sprejel naslednje predloge uprave

1. Ukine naj se čl. 4. uredbe z dne 2. februarja 1935, ki znižuje obrestno mero za dolgove zaščiteneh kmetov, in sicer denarnim zavodom od 6 odstotkov na 4 in pol odstotka, privatnim upnikom pa od 3 in pol na 1 odstotek, ter naj se v obeh primerih zahteva zvišanje obrestne mere na višino diskonta Narodne banke.
2. Izgradi, odnosno temeljito naj se popravi državna cesta ne samo od državne meje do Maribora, temveč vsaj do Celja in nadalje do Ljubljane; zlasti zaradi tega protestira proti nesorazmerni razdelitvi dovoljenega kredita 35 milijonov za ceste v Dravski banovini, ker je dobil naš severni del od tega samo Din 5 milijonov.
3. Odpremnina pri poštnih pošiljkah naj se kreditira, kakor pri železnici, tako da jo plača prejemnik pošiljke ob prejemu.
4. Uprava priredi v bodoči poslovni dobi v okviru Združenja najmanj deset strokovnih predavanj, za kar votira znesek Din 1000.—.

Samostojni predlogi članov in pripadnikov

Pomočniški zbor predlaga, naj skupščina razpravlja o nedopustni praksi nekaterih tukajšnjih tvrdk, ki nameščajo v svojih obratih nekvalificirane moči, ter najde način, da se to za vselej odpravi.

2. Predlog trgovcev s kolesi, motorji, avtomobili in gumijastimi artikli:

Predlagamo, da se vzame na dnevni red prihodnje skupščine točka »Izprememba čl. 31. pravil Združenja v smeri, da se uvrsti k dosedanjim 9 sekcijam Združenja še Sekcija trgovcev s kolesi, motorji, avtomobili in gumijastimi artikli.« Začasno pa naj se ustanovi odbor za razpravljanje o poedinih konkretnih vprašanjih čl. 32., odnosno čl. 19./13. pravil.

O predlogih glede pritegnitve okolice k sodelovanju in ustanovitve strokovne knjižnice se ni razpravljalo, ker niso bili pravočasno vloženi, temveč bo odbor o njih še razmotrival. V debati se je razpravljalo samo o predlogu pomočniškega zbora ter se je ugotovilo, da so res poedini primeri, ki so predmet pritožbe in naj se posledje onemogočijo.

Naše lesne organizacije in ustanovitve Centralnega odbora

Zastopniki naše lesne trgovine so se v soboto, dne 13. t. m. zopet zbrali na seji Osrednje sekcije lesnih trgovcev pri Zvezi trgovskih združenj v Ljubljani, da razpravljajo o aktualnih akcijah.

Dne 18. marca in naslednje dni je bila v Beogradu konferenca, na kateri se je ustanovila osrednja organizacija lesnega gospodarstva pod naslovom »Centralni odbor drvarske privrede kraljevine Jugoslavije«. Osnovno je ta organizacija v dokajšnji meri izraz one težnje, ki jo je gojilo naše lesno trgovstvo glede ureditve lesnega izvoza že dolga leta. Že na prejšnji seji se je Osrednja sekcija soglasno izjavila za pristop v centralno organizacijo. Na seji je podal predsednik Osrednje sekcije Fran Škrbec obširno poročilo o poteku konference v Beogradu. Iz njegovega poročila posnemamo:

Konferenca je razpravljala predvsem o načelu centralne organizacije. Za pristop v »Centralni odbor lesnega gospodarstva kraljevine Jugoslavije« so se izjavile po svojih delegatih naslednje organizacije: Zveza industrijev za Dravsko banovino v Ljubljani, Lesni odsek Zveze trgovskih združenj v Ljubljani, Združenje industrialcev in lesnih trgovcev v Sarajevu, Združenje posednika malih domačih pilana v Sarajevu itd. Priključil se ni organizaciji Savez industrialca i trgovaca šumskim proizvodima, Zagreb.

Konferenca je z neznatnimi izpremembami odobrila pravila »Centralnega odbora lesnega gospodarstva kraljevine Jugoslavije«.

Naslednje dni je bila ustanovna skupščina Centralnega odbora, na kateri je bil izvoljen za predsednika inž. dr. Milan Ulmanski, za prvega podpredsednika inž. Milan Lenarčič, za tajnika pa referent Zavoda za pospeševanje zunanje trgovine inž. Ivan M. Dubravčić.

Ker določajo pravila Centralnega odbora sestavo sekcij za mehek in trd les, so bili izvoljeni v Sekcijo mehkega lesa: za produkcijsko področje Sarajevo: Danilo Corović in Vasa Todorović; za produkcijsko področje Ljubljana: inž. Milan Lenarčič in Franjo Škrbec; za produkcijsko področje Beograd: Vasa Knežević.

Na ustanovni skupščini Centralnega odbora je bila sprejeta resolucija, ki obravnava vse važne zahteve in težnje jugoslovenskega lesnega gospodarstva.

Osrednja sekcija je nato razpravljala o pripravah za osnivanje »Produkcijske podružnice«, ki jo predvidevajo pravila Centralnega odbora in ki ima namen, da urejuje izvoz in produkcijo lesa.

Na osnovi čl. 1. pravil Centralnega odbora tvorijo članstvo Centralnega odbora delegati strokovnih organizacij posameznih produkcijskih področij.

Osrednja sekcija lesnih trgovcev in Zveza industrijev v Ljubljani sta torej organizaciji po členu 1. pravil Centralnega odbora za produkcijsko področje Dravske banovine. Da se prilagodi značaju organizacije, je Osrednja sekcija sklenila predlagati izpremembo naslova.

Osrednja sekcija je sklenila tudi, da se skličejo po lesnih okrožjih članski sestanki, na katerih se bodo reorganizirale sekcije v smislu gornjega predloga.

Po tej reorganizaciji se bo izvedla v sporazumu z Zvezo industrijev za Dravsko banovino za produkcijsko področje Dravske banovine enotna Produkcijska podružnica. Za izvedbo te reorganizacije in dogovora med obema organizacijama, je imenovala Osrednja sekcija poseben ožji odbor.

Tako se bo osnovala v okviru Centralnega odbora, ob popolni avtonomiji dela, tičočega se gospodarskih prilik produkcijskega področja, enotna organizacija.

Osrednja sekcija je na tej seji prešla na

delo, ki ji omogoča, da bo ob sodelovanju s Centralno organizacijo jugoslovenskega lesnega gospodarstva uspešno zastopala interese naše lesne trgovine.

Dvojni jubilej dr. R. Macna

Danes praznuje svojo šestdesetletnico skupno s svojo 30letnico delovanja za tujski promet načelnik odseka za trgovino, obrt in industrijo dr. Rudolf Marn. Zveza za tujski promet za Slovenijo je ob 30letnici svoje ustanovitve sklicala slavnostno sejo, katere so se udeležili najvišji predstavniki oblasti in ustanov.

Sejo je vodil sam jubilar, ki je v lepem govoru pozdravil udeležence ter očrtal delo in pomen Zveze za tujski promet. Za bansko upravo se je v imenu bana zahvalil Zvezi za njen požrtvovalni trud pomočnik bana dr. Pirkmajer, v imenu Zbornice za TOI pa je dr. Marnu in Zvezi čestital predsednik Ivan Jelačin. V imenu Avto-kluba, Zveze industrijev, Jadranske straže, banovinskih zdravilišč in Slov. planinskega društva so govorili dr. C. Pavlin, inž. Šuklje, g. Pogačnik, dr. F. Šter in dr. J. Pretnar. Zvrstili so se nato še zastopniki glavnih ljubljanskih ustanov in društev. Po zvezinem delu se je v posebnem nagovoru čestital jubilaru predsednik gostinskega odseka Zbornice Ciril Maječ, nakar se je seja med vztrajnim vzklikanjem zaključila in se je zvečer večina udeležencev šla pri častnem večeru dr. Marna v hotelu Metropol, kjer so bile izrečene jubilaru prisrčne čestitke v imenu vse javnosti. Govorili so mariborski predsednik Zveze dr. Jančič, pomočnik bana dr. Pirkmajer, župan dr. Ravnihar, ki je želel Ljubljani še nadaljnega skupnega dela z Zvezo; za novinarsko društvo je pozdravil predsednik sekcije Virant, ki so se mu pridružili še mnogi odlični govorniki. Za čestitke se je slavljenec zahvalil v izbranih in iskrenih besedah ter izjavil, da hoče tudi posledje vse svoje moči posvetiti napredku našega tujskega prometa in vsega gospodarstva.

Obširno nacionalno delovanje načelnika dr. Marna ima velevažen pomen, ki ga bo naše gospodarstvo vedno znalo pravilno ceniti. Jubilar je doma iz Drag pri Kočevju, študiral pa je v Ljubljani, Gradcu in na Dunaju, kjer se je zlasti kot pisatelj uveljavil v društvu »Slovenijac«. Objavljal je v dnevnikih in revijah novele, potopise svojih velikih potovanj in izdal tudi roman »Mali lord«. Kot pravnik je vstopil v službo trg. in obrtne zbornice, kjer je ostal še nekaj časa tudi po promociji, pozneje pa je vstopil v finančno službo, deloval na odličnih upravnih mestih, po prevratu pa na svojem sedanjem načelniškem mestu. Za svoje zaslužno delo je prejel odlikovanji sv. Save in Belega orla.

Vzporedno z njegovim uradnim delovanjem pa moramo poudariti njegovo nadvse požrtvovalno delo za razvoj slovenskega gospodarstva, kateremu je posvetil ves svoj prosti čas. Že v mladih letih je uveljavil svoje sposobnosti v Trgovskem vestniku, trgovskem koledarju, ki mu je bil 16 let urednik, dalje v redakcijskem odboru društva Merkur, kot urednik obrtniških glasil, za kar ga je Zveza obrtnih združenj izvolila za svojega častnega člana, izdal je svoje spise tudi v samostojnih brošurah, ustanovil fond za podpiranje naših trgovskih visokošolcev v inozemstvu, kateremu je v suhih časih pomagal z zbirkami in spretno propagando. V priznanje velikih zaslug za ustanovitev ljubljanskega stalnega sejma ga je predsedstvo velesejma izvolilo za svojega častnega člana.

S posebno vnmemo se je kot turist zavzel dr. Marn za naš tujski promet. Bil je duša nekdanje zveze za Kranjsko in ji kot tajnik sourejeval glasilo. Bled in Tujski prometno društvo sta ga izvolila za častnega člana. Sodeloval je marljivo v Aeroklubu, Touringklubu, Jadranski straži in v Lovskem društvu, zlasti kot sotrudnik »Lovca«. Kot uradnik in mož je bil povsod zaveden in iniciativen. Številnim čestitkam odličnemu jubilaru se pridružuje tudi »Trgovski list«, čigar ugleden sotrudnik je bil kljub svojemu vedno večjemu delokrogu

Na mnoga leta!

Povpraševanja

Išče se zastopnik za švicarsko tvornico. Velika švicarska tvornica, ki se bavi s proizvodnjo naprav za centralno kurjavo in prirejanjem tople vode, išče za kraljevino Jugoslavijo dobro uvedeno zastopniško tvrdko. Interesenti naj se obrnejo na Švicarski konzulat v Zagrebu, Draškovičeva ul. 30.

Politične vesti

Lista predsednika vlade Bogoljuba Jevtića je bila v končni redakciji vložena večeraj dopoldne pri kasacijskem sodišču v Beogradu. V Ljubljani kandidirata na vladni listi gen. tajnik Zbornice za TOI Ivan Mohorič in mag. ravnatelj dr. Riko Fuks kot namestnika pa gg. Rajko Turk in Draško Kosem.

Poslanik Naggiar je odpotoval iz Beograda na svoje novo mesto v Prago. Ob odhodu so se poslovili od zaslužnega predstavnika prijateljske Francije predsednik vlade Jevtić, mnogi domači in tuji dostojanstveniki ter številni novinarji.

Nove češkoslovaške parlamentarne volitve bodo dne 19. maja. Drugi in tretji skrutinij bo 27. in 28. maja.

Resolucija Francije, Anglije in Italije za obsodbo Nemčije zaradi njene oborožitve, ki pomeni kršitev mirovne pogodbe, je bila sprejeta na seji sveta Društva narodov.

Francoski zunanji minister Laval ni dopustil nikake ublažitve resolucije in je, kakor pišejo francoski listi, presekal s svojim avtoritativnim nastopom gordijski vozal zapletenega položaja.

Zastopniki Male antante in Balkanskega sporazuma ugotavljajo v svojem uradnem poročilu o Stresi, da velesile namenoma niso posegle v razmerje senžermenskih, trianonskih in nejiških pogodb, temveč so le priporočile svobodna pogajanja malih držav.

V odbor za gospodarske sankcije proti državam, ki bi kršile mir, so povabljeni zastopniki Anglije, Francije, Italije, Rusije, Poljske, Jugoslavije, Turčije, Španije, Kanade, Čila, Madjarske Nizozemske in Portugalske.

Sprejem protinemške resolucije v Zenevi se splošno tolmači kot huda obsodba in hud poraz Nemčije, a tudi kot dokaz, da mane ver Berlina pred zaključkom konference v Stresi glede pristopa k vzhodnemu paktu ni uspel. V Berlinu so posebno presenečeni, ker je tudi Poljska glasovala za resolucijo.

Nemški listi so vznemirjeni zaradi sklepa konference v Stresi in ženevske resolucije, češ da se je Franciji in Italiji posrečilo skovati okrog Nemčije obroč vojaških pogodb in je Nemčija bolj ko kdajkoli navezana sama nase. Če svet Društva narodov sprejme resolucijo zveze, se Nemčija ne bo mogla vrniti vanj.

Francoski zunanji minister Laval je sprejel povabilo poljske vlade, da obišče Varšavo.

Francosko-ruska pogodba v dosedanjih sestavi ne bo podpisana, ker so po željah Francije potrebne nekatere izpremembe. Pogajanja Lavalova z Litvinovim so se pričela v Zenevi.

Protinemške demonstracije na Poljskem so povzročile nov spor z mestom Gdanskom, za katerimi stoji Nemčija.

Spopadi med prebivalstvom in Italijani v Dodekanezu se ponavljajo in je bil ob nemirih na otoku Kalymnosu en človek ubit, mnogo pa ranjenih.

Francoski letalski minister Denain potuje iz Rima še v London, Moskvo in Prago, da izdela podrobnosti letalskega pakta.

Vest, da namerava ministrski predsednik Flandin predlagati sklicanje mednarodne valutne konference, iz Pariza odločno demantirajo.

Sej narodnih socialistov Förster in več drugih vodilnih narodnih socialistov v Gdanskem so bili poslani na dopust, s katerega se več ne vrnejo. Odpoklic naj bo kazni, ker niso dobili narodni socialisti pri zadnjih volitvah dvotretjinske večine, ki bi jim omogočila izpremembo ustave.

Hitlerjev emisar Hildebrand je bival te dni v Ljubljani. Havas poroča, da je mož v zvezi z umorom inž. Formisa, češki listi pa menijo, da je le izdal Formisa nemški politični policiji. Formis je, kakor znano, motil nemški radio s svojo na Češkem skrito oddajno postajo.

»Dan nove Avstrije« se bo odslej imenoval prvi majnik v Avstriji ter bo kot državni praznik slovesno proslavljen.

Spomenico proti oboroževanju, proti izdajanju in trgovini orožja, ki so jo iz Anglije poslali v Zenevo, je podpisalo tudi 16 škofov.

Velika komunistična zarota je bila odkrita na Irskem. Komunisti so nameravali v velikonočnih praznikih prirediti celo vrsto atentatov na razne vodilne osebnosti.

Začasna trgovinska pogodba je bila podpisana med Češkoslovaško in U. S. A. Pogodba temelji na klavzuli največje ugodnosti.

Denarstvo

Vprašanje prostih lir

Samostojni predlog zbor. svet. Stanka Lenarčiča.

Zadnja italijanska devizna odredba tako rekoč ne priznava v inozemstvu se nahajajočih prostih lir kot polnovredno plačilno sredstvo in so zaradi tega vsi jugoslovanski denarni zavodi skoraj popolnoma ustavili nakup učinkovitih lir. Logaški srez ima po pribavljenih informacijah okrog 600.000 lir, ki predstavljajo vrednost ca. 2.000.000 dinarjev. Logaški srez je po svojem usstrojstvu navezan na promet z Italijo. Zato je zbog te devizne odredbe Italije **gospodarsko uničen**. Te lire niso dohodek iz tihotapstva, kot bi se morda na prvi pogled mislilo, temveč se izvirajo iz medsebojnega zakonitega obmenjega prometa in pa iz dohodkov prodaje lesa posestnikov dvolastnikov.

Ker je logaški srez v vsej svoji 80 km dolgi meji navezan na promet z Italijo in ker so zaradi te nove italijanske devizne odredbe vsi trgovski stiki in ves ostali obmenjivi promet uničeni, apeliram na visoko zbornico, da usvoji predlog in pokrene pri naši centralni vladi najenergičnejše korake za ureditev tega, za srez Logatec nad vse važnega vprašanja.

Odposlanci hranilnic v Beogradu

V ponedeljek, dne 15. t. m. je posetila večja deputacija hranilnic Jugoslavije trgovskega ministra, finančnega ministra in ministrskega predsednika ter jim izročila predstavko, v kateri je opozorila visoke vladne funkcionarje na važnost hranilnic za narodno in državno gospodarstvo, njihov težavni položaj, v katerem se nahajajo hranilnice od izbruha denarne krize, in na upravičenost, da priskoči vlada tem gospodarskim ustanovam na pomoč s posebnimi in primernejšimi uredbami, kakor so bile izdane dosedaj.

Na vseh mestih se je deputaciji zagotovilo uvaževanje zahtev hranilnic, kolikor bo to dopuščala rešitev splošnega gospodarskega načrta, poudarjalo pa se je, da so v prvi vrsti poklicane občine, ki so ustanoviteljice in porokinje hranilnic, da store svojo dolžnost do hranilnic, posebno še one, ki so se pri svoji hranilnici zadolževale in se koristile z njenimi ceninami posojili.

Deputacijo je vodil novosadski župan dr. Borota, ki je ob enem predsednik Gradске štedionice v Novem Sadu. Slovenske hranilnice sta zastopala Fran Pretnar in Ivan Hiter od Metne hranilnice ljubljanske, ki sta posetila posebej še referente in načelnika bankarskega oddelka pri trgovinskem ministru dr. Boškovića, katere mu sta v enournem razgovoru natančno obrazložila težki položaj zlasti slovenskih hranilnic.

Posojila Poštne hranilnice

Lombardiranje državnih vrednostnih papirjev pri Poštni hranilnici in njenih podružnicah se poslej uravnava po naslednji lestvici: na vojno škodo po Din 300, na investicijsko posojilo po Din 50, na delnice Narodne banke po Din 4000. Posojila se obrestujejo pri teh zastavah s 7%. Prošnje se vlagajo na centralo ali na podružnice, ki se dajejo tudi pojasnila o formalnostih in pogojih.

Odlog plačil

Ministrstvo za trgovino in industrijo je dovolilo Obrtni banki v Ljubljani odlog plačil za 6 let ter določitev obrestne mere na 2% za vse stare vloge na hranilne knjižice in tekoči račun od 1. julija 1934.

Amerika in zlato

Vlada USA je podala izjavo, da je pripravljena prodati zlato vsaki tuji državi, ki nudi dobre pogoje. Mr. Morgenthau, tajnik finančnega ministarstva, je izjavil, da so prodaje zlata bankam Mehike in Guatemale odprle pot podobnim kupčijam z drugimi državami. »Imamo vse zlato, kolikor ga potrebujemo, je izjavil, in država se ne bo trudila, da bi ga še nabirala. Nekateri finančniki Wall Streeta smatrajo to kot znak, da so Zedinjene države Severne Amerike pripravljene sodelovati za obnovo svetovne denarne stabilnosti, drugi opazovalci pa mislijo, da je računati s propadom zlatega bloka in da bi se vlada rada znebila prevelikih zalog zlata še pred polomom.

*

Upravni odbor Državne hipotekarne banke je sklenil znižati obrestno mero tudi za dolgoročno hipotekarna posojila, dana po 31. marcu 1931, od 8 na 7 odstotkov.

Agencija Drž. hip. banke je bila slovesno otvorjena dne 14. t. m. v Kragujevcu. Banca d'America e d'Italia v Rimu je imela lani 19,6 milijona lir brutto dobička in le 209.000 čistega dobička. Delniška glavnica banke znaša 200 milijonov lir.

Obrtniške zadruge zahtevajo od Zanat-ske banke, naj zniža obrestno mero, ki je bila še doslej na višini 11 odstotkov. Klirinška in trgovinska pogodba med Nemčijo in Turčijo je podpisana.

Dr. Cvetko Gregorič, gen. tajnik Centrale industrijskih korporacij:

Razvoj naše tekstilne industrije

v zadnjih desetih letih po podatkih naše statistike o zunanji trgovini

Če primerjamo podatke o uvozu tekstilnih sirovin, prediva in gotovih izdelkov v zadnjih desetih letih, dobimo zelo zanimiv pregled o delu in razvoju naše tekstilne industrije.

Bombaž:

Skupna količina uvoženega bombaža v raznih oblikah (v sirovem stanju, prediva in gotovih izdelkov) je znašala v letih 1925 do 1929 povprečno okoli 30 milijonov kg. V naslednjih letih pa je znašala:

1. 1930.	33	milijonov kg
1. 1931.	27,4	milijonov kg
1. 1932.	20,8	milijonov kg
1. 1933.	26,8	milijonov kg
1. 1934.	34,8	milijonov kg

Padec uvoza v letih 1931 in 1932 je posledica gospodarske krize. Dvig uvoza v naslednjih letih se tolmači deloma s tem, da smo prebrodili največje ostro gospodar-ske depresije in da se je potrošnja povečala, ker so morali obnoviti svoje potrošene predmete tudi potrošniki, ki so v prejšnjih letih omejili vse svoje nabavke na minimum. Očiten pa je zelo znatni skok uvoza v l. 1934., ko smo uvozili za celih 8 milijonov kil več ko leta 1933. in je bil uvoz za 1,6 milijona kil večji ko v letih pred gospodarsko krizo.

To povečanje uvoza bombažnega blaga se kaže najbolj — kar bomo pokazali v naslednji tabeli — v uvozu sirovega bombaža in prediva ter v znatno manjši meri pri gotovih izdelkih.

Vprašati se moramo, če je tako veliko povečanje uvoza v skladu z možnostjo plasiranja blaga pri potrošnikih.

Zelo zanimivo je primerjanje uvoza gotovih bombažnih izdelkov z uvozom sirovin, odnosno prediva.

Od skupnega uvoza odpade namreč na uvoz

	sirovega bombaža	prediva	tkanin in got. izdelkov
	v milijonih kg		
1. 1925.	5,9	7,7	16,6
1. 1926.	7,1	7,6	13,6
1. 1927.	7,1	10,6	14,7
1. 1928.	7,4	10,9	11,9
1. 1929.	8,1	10,9	11,6
1. 1930.	9,3	13,1	10,6
1. 1931.	8,4	11,9	7,1
1. 1932.	9,1	7,8	3,9
1. 1933.	10,9	12,9	3,1
1. 1934.	15,5	15,4	3,7

V količinah sirovega bombaža so obsežene neznatne količine prirejenega bombaža in bombažnih odpadkov, ki se prav tako predelujejo, kakor sirovi bombaž.

Navedena tabela kaže, da je bil uvoz si-

Razvrstitev avtobusnih prog

na konkurenčne, deloma konkurenčne in nekonkurenčne državnim železnicam

Ministrstvo za finance je objavilo k uredbi o taksi na prevozna sredstva in o državni trošarini na plinsko olje potrebni seznamek avtobusnih prog. Konkurenčne proge drž. železnicam plačujejo po novem odstavku c) tar. poslavke 101. takšne tarife takso 10% od vrednosti potniške vozovnice, deloma konkurenčne 5%, nekonkurenčne ne plačajo nikakršne takse, v krajevem mestnem prometu pa vsi avtobusi 2%.

Za konkurenčne so proglašene naslednje proge:

Ljubljana—Kamnik skozi Mengeš, Tržič—Ljubljana, Ljubljana—Bled, Kropa—Kranj skozi Podnari, Št. Vid—Medvode, Ljubljana—Črnuče, Ljubljana—Vel. Lašče, Ljubljana—Zg. Kašelj, Celje—Rogaška Slatina, Maribor—Ptuj, Maribor—Ruše, Maribor—Št. Ilj, Soštanj—Dravograd, Slovenjgradec—Dravograd.

Deloma konkurenčne so proge:

Ljubljana—Celje skozi Blagovico, Vransko; Ljubljana—Moravče skozi Domžale; Ljubljana—Kranj skozi Vodice, Cerklje; Ziri—Ljubljana skozi Škofjo Loko; Št. Vid—Ljubljana skozi Tacen, Ježico; Št. Vid—Smlednik; Ljubljana—Sušak skozi Ko-

rovega bombaža in s tem tudi razvoj dela v naših predilnicah bombaža v zadnjih desetih letih (z edino izjemo l. 1931.) v stalnem dvigu. Največji dvig izkazuje: l. 1933. za 1,8 milijona kg ali za 20 odstotkov proti l. 1932. ter v l. 1934., ko je bil uvoz sirovega bombaža za 4,6 milijona kg ali za 42 odstotkov večji ko v prejšnjem letu. Od l. 1925. pa do l. 1934. se je uvoz sirovega bombaža povečal za 162%. Število vreten se je v tem času z ustanovitvijo novih, odnosno razširjenih starih tvornic povečalo od približno 111.000 na približno 141.000 vreten.

Prav tako se je v zadnjem desetletju dvignil uvoz bombažnega prediva. Po časnem znižanju v l. 1931. in l. 1932. je že l. 1933. uvoz prediva zopet dosegel količino uvoza v l. 1930., a l. 1934. se je povečal v primeri z l. 1933. za nadaljnjih 2,5 milijona kg ali za 19%. Od l. 1925. pa do danes se je uvoz bombažnega prediva povečal za približno 100 odstotkov.

Nasprotno sliko pa nam nudi uvoz gotovih bombažnih izdelkov, ki stalno pada. Od 16,6 milijona kg, kolikor je znašal v l. 1925., je padel v l. 1934. na 3,7 milijona kg. Uvoz gotovih bombažnih izdelkov je torej nazadoval za 77 odstotkov.

V uvozu bombažnega blaga je odpadlo l. 1925. od skupne količ. 30,5 milijona kg na gotove izdelke 16,6 milijona kg ali 55% na predivo 7,7 milijona kg ali 26% na sirovi bombaž 5,9 milijona kg ali 19% dočim je l. 1934. odpadlo od skupne količine 34,8 milijonov kg na govote izdelke 3,7 milijona kg ali 11% na predivo 15,4 milijona kg ali 44% na sirovi bombaž 15,5 milijona kg ali 45%.

Ta primerjava nam jasno kaže razvoj industrije predelovanja bombaža pri nas. Število statev se je v zadnjem desetletju z ustanovitvijo novih tkalnic in razširjenjem obstoječih povečalo od 6900 na več ko 10.000. Število in kapaciteta naših tvornic trikotaže in nogavic pa sta se povečala še bolj. Naši tekstilni industriji se je posrečilo, da s svojimi izdelki krije že skoraj 90 odstotkov vse potrošnje bombažnih izdelkov v državi.

Kako zelo važno je to tudi za našo trgovinsko bilanco, za našo plačilno bilanco in za našo valuto, se vidi iz tega, da smo za uvoženo bombažno blago (gotove izdelke, sirovine in predivo) plačali tujini leta 1925. za uvoženih 30,5 milijona kg celih 2.109 milijonov Din, dočim smo plačali l. 1934. za uvoženih 34,8 milijona kg le 811 milijonov Din.

Za uvoz gotovih bombažnih izdelkov je odšlo v tujino leta 1925. 1.596,4 milijona Din, l. 1934. pa le 209,6 milijona Din.

(Dalje prihodnjič.)

čevje; Ljubljana—Prezid; Novo mesto—Toplice (Črnošnjice) skozi Stražo; Radeče—Zidani most; Celje—Podsreda skozi Kozje; Celje—Sv. Peter pod Sv. Gorami; Celje—Vransko; Celje—Mozirje; Celje—Konjice skozi Vitanje; Poljčane—Ptuj (Rogaška Slatina); Maribor—Slatina Radenci skozi Gornjo Radgono; Cmurek—Slatina Radenci skozi Gornjo Radgono; Maribor—Svečina; Maribor—Selnica; Maribor—Reka; Maribor—Celje; Vransko—Ljubljana skozi Kamnik.

Vse ostale sedanje proge se torej štejejo med nekonkurenčne državnim železnicam.

Občni zbori

Tovarna verig d. d. v Lescah pri Bledu bo imela XIII. občni zbor dne 30. aprila ob 11. uri v sejni dvorani ljubljanske kreditne banke v Ljubljani.

Zadnji občni zbor »Svetlec d. d. za žarnice itd. v Ljubljani v likvidaciji bo dne 30. aprila ob pol enajstih v posvetovalnici Zadrुžne gospodarske banke v Ljubljani.

Zadnji občni zbor Zavoda za impregniranje lesa d. d. v likvidaciji v Ljubljani bo dne 30. aprila ob desetih v posvetovalnici Zadrुžne gospodarske banke.

Rudnik in železarna v Štorah sklicuje 56. občni zbor za torek, dne 15. maja ob enajstih v tvornici v Štorah.

† Amalija Magdić-Milivojević

Nenadoma je umrla v Ljubljani gospa Amalija Magdić-Milivojević, ena najodličnejših trgovk v Ljubljani. Rojena v Novem mestu kot hčerka ugledne Korničeve rodbine se je leta 1909. poročila v Ljubljani s trgovcem Pavlom Magdićem in z njim odprla modno trgovino, ki je v kratkem času postala ena prvih slovenskih modnih trgovin. Kakor mnogi drugi narodni trgovci takratnih dni, tako je tudi Pavle Magdić s svojo gospo Amalijo omogočil, da je po septemberskih dneh nastalo gibanje »Svoji k svojim« v trgovini privedlo do popolne osamosvojitve slovenskega naroda. Naši trgovci so bili v tekmi s starimi tujimi tvrdkami popolnoma dorasli in zaradi te njih strokovne usposobljenosti ter zaradi njih solidnega poslovanja se je po septemberskih dneh naš boj za gospodarsko osamosvojitve v trgovini popolnoma posrečil. Pokojna gospa Amalija Magdić-Milivojević je pri tem delu odlično sodelovala in s hvaležnostjo bodi ta njena zasluga tu zapisana.

Že takoj ob ustanovitvi dobro vpeljana trgovina P. Magdić je vedno bolj pridobivala na ugledu in postala že v predvojnih letih naša reprezentativna modna trgovina. Ko je leta 1918. umrl g. Pavle Magdić, čigar trgovsko sposobnost je naš trgovski svet težko pogrešal, je vodila gospa Amalija Magdić trgovino samostojno dalje in znala ohraniti sloves svoje trgovine vedno na enaki višini. Leta 1926. se je drugič poročila s podpolkovnikom Milivojevićem, ki si je pridobil tako lepih zaslug za veliki uspeh ljubljanskega sokolskega zleta.

Pokojna gospa Amalija Magdić-Milivojević je bila ne le odlična trgovka, temveč tudi vzorna mati, ki je krasno vzgojila svoje štiri otroke. Sin Pavel, ki ima vso strokovno naobrazbo modernega trgovca, je že sedaj krepko pomagal svoji materi pri vodstvu velike tvrdke, ter s svojim delom dokazal, da jo bo ohranil na dosedanji višini.

Pokojna gospa Amalija pa je bila znana tudi kot značajna in vedno ljubezniva žena, ki je zvesto izpolnjevala svoje dolžnosti do naroda in stanu in ki je z darežljivo roko pomagala revežem v stiski.

Slava njenemu spominu, užaloščeni rodbini pa naše najiskrenejše sožalje!

Predpisi za tehtnice

Ministrstvo trgovine in industrije, Središnja uprava za mere, je pod br. 5895 od 4. novembra 1934 izdalo odlok o javnih tehtnicah. Zaradi pogostih vprašanj o žigosanju tehtnic opozarjamo vse trgovce, da so ti predpisi še vedno veljavni in določajo, da morajo biti vse tehtnice z nagibno napravo tipov Berkel, Schultz, Florenz, Schember itd. opremljene z zaščitno napravo za plombe. Te zaščitne naprave morajo ustrezati načrtu Središnje uprave tako, da ne kvarijo tehtnice.

Tehtnice se plombirajo na določenih mestih, da se ne morejo odpreti. Pri tehtnicah brez žiga na plombi se smatra: a) da tehtnica ni žigosana, b) da jo je kdo odprl za popravilo ali kakršnokoli izpremembo. — Praviloma pa mora biti tehtnica žigosana, popravljeno tehtnico pa mora dati popravljaj pregledati in žigosati, preden jo vrne lastniku. Prestopki se kaznujejo po zakonu o merah.

Zastopniki tehtnic morajo oskrbeti zaščitne naprave najkasneje v treh mesecih. Lastniki tehtnic naj pazijo, da se žica s plombo ne odtrže pri čiščenju ali kakorkoli, ker morajo kontrolni organi prijaviti vsako nerednost.

Poziv društvom in organizacijam

Ljubljanski velesojem je viden in osredotočen izraz razvoja in stanja našega materialnega gospodarstva. Prav in priporočljivo je, da so ob času razkaza našega materialnega gospodarstva istočasno tudi vse druge naše večje prireditve stanovskega, kulturnega, sportnega itd. značaja. Zato naproša uprava ljubljanskega velesoja vsa društva in organizacije, da svoje glavne letne prireditve postavijo v dobo letošnjega pomladanskega ljubljanskega velesoja, ki bo od 1. do 11. junija.

Iz zadrुžnega registra

Vpisala se je Gospodarska zadruga v Vuzenici, t. z. z. o. z. Prvi namen zadruge je, oskrbovati svojim članom gospodarske, gospodinske in obrtne potrebščine, poleg tega pa ima zadruga še celo vrsto zelo lepih namenov. Zopet ena nabavljalna za-druga več!

Nova navodila glede industrijskega delavstva

o sklepanju vajenskih pogodb v industrijskih podjetjih, o izdajanju delavskih (poselskih, poslovnih) knjižic in opravljanju pomožnih ter mojstrskih izpitov tvornih delavcev

I

Pogodbe vajencev v industrijskih podjetjih se sklepajo pri občini, na katere področju stoji tvornica, delavnica ali poslovalnica podjetja; pogodbe morajo v vsem ustrezati predpisom prvega oddelka II. poglavja drugega dela obrtnega zakona. Občine morajo voditi za svoje področje spisek vajencev (register) in morajo skrbeti, da so pogodbe v skladu z zakonom, o sklepu vsake nove pogodbe pa obvestili krajevno obrtniško združenje.

II

Poslovne knjižice tvornih delavcev (§§ 25. in 307. o. z.) izdajajo občine, kjer stoji podjetje, delavnica ali poslovalnica. Knjižice morajo po vsem ustrezati predpisom prvega oddelka III. poglavja drugega dela zakona. Občina vodi za svoje področje točen register o izdanih poslovnih knjižicah (§ 308. o. z.) z zaporednimi številkami.

III

Za pomožniške izpite učencev (§§ 263. in 25. o. z.) je službodavec dolžan prijaviti učenca obrtniškem združenju v kraju obrata; ako tega ne stori, se sme učenec prijaviti sam. Zdrženje mora učenca takoj po prejemu prijave pozvati k izpitu (§ 282. o. z.). Službodavec mora v potrdilu točno označiti delavnico, vrsto dela in čas zaposlitve (§ 280.). Za pomožniške izpite se uporabijo smiselno predpisi drugega oddelka II. poglavja drugega dela zakona. Učenci ne plačajo za ta izpit izpitni komisiji nikakršne takse. Pomožniška izpričevala industrijskih podjetij se izdajajo na stroške podjetja-službodavca, ki mora kriti tudi stroške izpitne komisije po odobrenem pravilniku za izpite (§§ 290. in 292. o. z.).

IV

Mojstrski izpit polagajo delavci-pomočniki, ki dokažejo s poslovno knjižico, da so bili zaposleni predpisano dobo v industrijskem podjetju (§ 25. o. z.), v smislu § 312. o. z. Službodavec mora v potrdilu in v poslovnih knjižici (§ 309. o. z.) točno označiti: delavnico, vrsto dela in čas zaposlitve. Za ta izpit se smiselno uporabijo predpisi drugega oddelka III. poglavja drugega dela zakona.

Navodilo je izdal trgovski minister dne 9. marca 1935; II. br. 8704/u.

Že v 24 urah

narva, plesira in kemično snazi obleke, klobuke itd. Škrobi in svetlolika srajce, ovrtnike in manšete. Pere, suši, monga in lika domače perilo

tovarna JOS. REICH

Poljanski nasip 4-6. Selenburgova ul. 8
Telefon št. 22-72.

Načrtno gospodarstvo

Univ. prof. dr. Bilimović, ki uživa velik ugled kot gospodarski strokovnjak, je predaval ta teden v Društvu slušateljev juridične fakultete v Ljubljani o vprašanju načrtnega gospodarstva, kakršno se uvaja v modernih državah in kot o nasprotju liberalizmu 19. stoletja, prav za prav prve polovice 19. stoletja.

Načrtno gospodarstvo ima svoje pomanjkljivosti, ker je uvedba nasilna, ne odstranjuje socialne razlike, povečuje politično in gospodarsko zavisnost prebivalstva od gospodarskih organov. Oblast ima z regulacijo produkcije in konsuma velike težave, dočim je to prej uravnaval trg. Predavatelj predlaga kompromisno rešitev v smislu tako zvane dualistične ekonomske teorije, po kateri naj zasebna lastnina ostane, podrejena pa naj bo interesu vsega prebivalstva.

Uvoz v Rumunijo

Poslaništvo kraljevine Rumunije obvešča, da se v Rumunijo ne sme uvažati blaga brez posebnega viza, ki ga izdaja rumunska Narodna banka. Vidira se istočasno z izdajo dovolitve uvoza v Rumunijo, tako da ne pomeni vidiranje nobene posebne težkoče, ampak je samo formalnega značaja.

Za cevizija poštne tarife

Predlog trgovskega odseka glede revizije poštne tarife — Poročilo svétnika Leop. Brudermanna

Poštna tarifa v sedanji izmeri ne ustreza zadostno potrebam naše trgovine. Po analogiji železniške tarife bi se morala preurediti tudi ta tarifa, ki povzroča v sedanji izmeri trgovini velike težave in tudi ovire.

1. Za razpošiljanje raznovrstnih predmetov do teže 20 kg so trgovci primorani posluževati se poštinih paketov, za katere je tarifa jako visoka in poslano blago prekomerno podražuje. Poština paketov je maksimirana od 1-5 kg, od 5-10 kg itd. in se mora n. pr. pri ambalaži, ki presega 100 gramov maksimirane težine, doplačati poština za celih 5 kg. To vsekakor jako otežuje razpošiljanje in vodi večkrat tudi do nepotrebnih sporov s strankami.

Poština paketov naj bi se znižala ali pobirala vsaj do teže 10 kg po dejanski in sorazmerni teži.

2. Nadaljnja težkoča je v tem, da mora odpošiljatelj po sedanjih poštinih predpisih

plačati poštino pri oddaji paketov in s tem založiti za odjemalce znatne zneske, kar pomenja zanj pri sedanjem pomanjkanju denarja občutno breme, posebno ker mora čakati na poravnavo računa in s tem tudi na povrnitev založene poštine večkrat tudi po nekaj mesecev.

Za trgovino bi pomenjalo bistveno olajšavo, če bi po vzgledu železniške uprave glede prevoznine tudi poština uprava kreditirala poštino za pakete v tuzemskem prometu.

3. Tudi pisemska tarifa, odnosno tarifa za razpošiljanje tiskovin, cenikov in vzorcev do 100 gramov teže je za trgovino jako občutna. Sedanja poština 25 in 50 par otežuje reklamo, odnosno jo vsekakor prekomerno podražuje, posebno pri enkratni oddaji večje količine pošiljk.

To poštino bi bilo treba v interesu trgovine znižati na izmero, ki velja za pošiljanje časopisov.

Sadje:

383 — Toulouse: ponuja se zastopnik za sadne konzerve;

384 — Tunis: sadne konzerve;

385 — Tel-Aviv: ponuja se zastopnik za jabolka;

KLIFEJE
vseh vrst po fotografijah ali risbah
brez surju
najsolidnejše

KLIFARNA ST-DEU
LJUBLJANA-DALMATINOVA 13

386 — Buenos Aires: ponuja se zastopnik za suhe višnje.

Živina, perutnina in ribe:

387 — Bombay: ponuja se zastopnik za ribne in mesne konzerve;

388 — Tel-Aviv: ponuja se zastopnik za sirovo maslo;

389 — Toulouse: ponuja se zastopnik za konzerve rakov in drugih morskih luskavcev;

390 — Tunis: vse vrste mesnih in ribjih konzerv.

Rudarstvo:

391 — Hannover: sirov baker;

392 — Dunaj: pirit.

Industrijski izdelki:

393 — Larache: cement;

394 — Owów: kostanjev ekstrakt za strojenje;

Povpraševanje po našem blagu v tujini

Seznam spodaj navedenih povpraševanj po našem blagu je sestavljen od Zavoda za pospeševanje zunanje trgovine (Zavod za unapredjivanje spoljne trgovine, Beograd, Ratnički dom) na podlagi vprašanj, ki jih je prejel iz tujine.

Na ta način je zbral Zavod velik naslovni material. Kdor se zanima za eno od ponudb ali povpraševanj, navedenih v seznamu, naj piše zavodu in pri tem navede: številko, pod katero je povpraševanje navedeno, točno označbo vrste blaga, način ambalaže z ozirom na tržne uzance, razpoložljivo količino blaga, ceno, kalkulirano po možnosti cif pristanišče države, kamor naj gre blago ali pa tranko naša meja, plačilne pogoje in rok dobave. Istočasno naj se pošljejo tudi vzorci blaga.

Zavod pripominja, da za boniteto tujih tvrdk ne jamči.

Če zahteva naša tvrdka nove možnosti za plačevanje svojih prispevkov v tujini, se objavi njena ponudba v posebnem biltenu, ki se brezplačno razpošilja tujim interesentom.

Les in lesni izdelki:

373 — Tunis: gradbeni les in madrieri;

374 — Larache (Maroko): ponuja se zastopnik za gradbeni les;

375 — Anvers: trd les in les za pohištvo.

Kmetijski pridelki in zdravilne rastline:

376 — Newyork: živila in oljčno olje;

377 — Bombay: ponuja se zastopnik za vse vrste živil in za oljčno olje;

378 — Trst: zdravilne rastline;

379 — Luxemburg: ponuja se zastopnik za zdravilne rastline;

380 — Buenos Aires: ponuja se zastopnik za suhe gobe, za česenj in kumarice v kislu;

381 — Dunaj: cvet in prašek bolhača;

382 — Praga: bolhačev prašek.

Amalije Magdič-Milivojevič

Ni več.

Bogu udano je zafisnila svoje trudne oči dne 17. aprila 1935.

Pogreb nepozabne mamice bo v četrtek, dne 18. aprila 1935 ob 5. uri popoldne iz hiše žalosti, Aleksandrova cesta 16, na pokopališče k Sv. Križu.

V Ljubljani, dne 17. aprila 1935.

Dragoljub Milivojevič, ppolk. v pok., soprog
Pavel, Slavica, Metka, Jelica, otroci
Tonček in Rozka, brat in sestra
in ostalo sorodstvo.

395 — Bombay: ponuja se zastopnik za prodajo piva;

396 — Montreal: preproge, prti za altarje, pokrivači za postelje, prevleke za zid, izdelane iz jute, bombaža ali svile v originalnih vzhodnih raznobarnostih.

Razno:

397 — Luxemburg: ponuja se zastopnik za razne obrtniške drobnarije;

398 — Pariz: patentirane blazinice za violine »Easigrp«.

Doma in po svetu

Hvaležni avtomobilisti in šoferji so priredili na čast finančnega ministra velik manifestacijski obhod po Beogradu in se mu s posebno spomenico zahvalili za znižanje taks na motorna vozila. V manifestacijskem sprevodu je bilo nad 300 avtomobilov. Enako manifestacijo pripravljajo tudi v Zagrebu.

Iz beogradske občine se z ukazom kr. namestnikov znova izločijo razen Zemuna vsi kraji, ki so prej pripadali okoliškimi srezom.

Za podpredsednika zagrebske občine je imenovan Teodor Kaufmann, predsednik Združenja gostinskih obratov v Zagrebu.

Vsi učiteljski abiturienti od l. 1932. dalje so sedaj nameščeni na prazna mesta in ni sedaj v vsej državi niti ene ljudske šole brez učitelja.

76 ur zakopan pod zemljo je s pomočjo reševalcev, ki so mu dovajali zraka in hrane, vztrajal ponesrečeni kanalski delavec Kelnarič v Pobrežju pri Mariboru, ki ga pa vendar niso mogli rešiti in je večeraj ob 10. uri dopoldne izdihnil.

V proslavo 25-letnice vladanja angleškega kralja bo angleška admiraliteta izplačala vsem mornarjem dvojno plačo.

Pisatelj Panait Istrati, ki je znan kot francoski pisatelj, čeprav je Rumun, je umrl dne 16. t. m.

Na zapadni avstralski obali je vihar zadel iskalce biserov in prevrnil mnogo čolnov. Utonilo je 184 oseb, večina Japoncev. Brzovlak Sydney-Halifax v Novi Škotski (Amerika) je skočil s tira in pokopal mnogo potnikov; ubita sta strojevodja in en potnik.

Iz Nove Škotske poročajo se o veliki jamski nesreči pri Tellartonu, kjer je eksplozija v globini 500 m ubila sedem rudarjev, 189 delavcem se je pa z muko posrečilo prekopati se iz rogov.

VELETRGOVINA

A. ŠARABON

V LJUBLJANI

prilporeča špeteriško

blago, več vrst šganja,

moko ter deželne pridel-

ke, kakor tudi razno-

vrstno rudniško vodo

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—